

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในจังหวัดสระบุรี รวมทั้งศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตระหว่างกลุ่มพยาบาลวิชาชีพและอาจารย์พยาบาลที่ทำงานด้านการปฏิบัติการ และด้านบริหาร และปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพ ได้แก่

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ, อาชวราชการ, ตำแหน่งทางการบริหาร และรายได้
2. ปัจจัยแวดล้อม ได้แก่ ด้านปฏิบัติงานหรือวิชาการ, ด้านงานบริการหรือนิเทศน์ศึกษาภาคปฏิบัติ, ด้านบริหาร และสวัสดิการ
3. ปัจจัยภายนอก ได้แก่ การใช้เวลาทำกิจกรรมประจำวัน, การเดินทางมาทำงาน, การพักผ่อน, การออกกำลังกาย และการท่องเที่ยว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ประสุคต์จากแบบวัดคุณภาพชีวิตของอาจารย์แพทย์ กณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยได้ส่งแบบสอบถามไปยังสถานบริการสาธารณสุขแต่ละแห่ง และติดต่อประสานงานกับผู้ประสานงานในพื้นที่ด้วยตนเอง

แบบสอบถามที่ได้นำไปให้สถานบริการสาธารณสุขต่างๆ รวมจำนวนทั้งสิ้น 347 ฉบับ ผู้วิจัยมีวิธีการรวบรวมแบบสอบถาม ดังนี้คือ ผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานกับผู้ประสานงานในพื้นที่สถานบริการสาธารณสุขต่างๆ เหล่านั้น แห่งละ 1 คน โดยประสานงานในเรื่องการติดตามรวบรวมแบบสอบถาม และการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามเบื้องต้น โดยได้โทรศัพท์ติดต่อประสานงานกับผู้ประสานงานในพื้นที่หลังจากส่งแบบสอบถามแล้ว 2 สัปดาห์ หลังจากนั้นอีก 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยเดินทางไปรับแบบสอบถามกลับคืนกับผู้ประสานงานในพื้นที่ด้วยตนเองจนครบ

ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 302 ฉบับ จากจำนวน 347 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87 และได้เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของการตอบแบบสอบถามกลับมา จากแบบสอบถามที่ได้รับจากสถานบริการสาธารณสุขแต่ละแห่ง ดังแสดงในตารางที่ 4-1

ตารางที่ 4-1 จำนวน (ร้อยละ) แบบสอบถามที่ได้รับกลับมา จำแนกตามแหล่งสถานบริการสาธารณสุข

ประเภท สถานบริการสาธารณสุข	จำนวน แบบสอบถาม	แบบสอบถามที่ได้รับ		แบบสอบถามที่ไม่ได้รับ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.โรงพยาบาลศูนย์	90	79	87.8	11	12.2
2.โรงพยาบาลทั่วไป	90	83	92.2	7	7.8
3.สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	35	25	71.4	10	28.6
4.โรงพยาบาลชุมชน	71	58	81.7	13	18.3
5.สถานีอนามัย	4	3	75	1	25
6.วิทยาลัยพยาบาล	57	54	94.7	3	5.3
รวม	347	302	87	45	13

จากตารางที่ 4-1 พบว่ากลุ่มที่มีการตอบกลับของแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ วิทยาลัยพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 94.7 ส่วนในกลุ่มที่ไม่ตอบแบบสอบถามกลับส่วนใหญ่ คือ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 28.6

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้ จะนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 3 ส่วน คือ
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไปของพยาบาลวิชาชีพ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในจังหวัดสระบุรี ได้แก่ เพศ อายุ อาชวราชการ สถานภาพสมรส การศึกษา ตำแหน่งทางราชการ ตำแหน่งทางการบริหาร รายได้ รายได้ของครอบครัว ภาระงาน การทำงานพิเศษ เวลาในการเดินทาง เวลาในการนอนหลับ เวลาในการออกกำลังกาย เวลาในการพักผ่อนหย่อนใจ การเดินทางไปต่างจังหวัด/ต่างประเทศ ลักษณะการเดินทาง การสูบบุหรี่ การดื่มเหล้า โรคประจำตัว และประเภทของอุบัติเหตุ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบปัจจัยต่างๆ กับคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในจังหวัดสระบุรี

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ในส่วนนี้ แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นข้อมูลทั่วไปของพยาบาลวิชาชีพ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในจังหวัดสระบุรี ได้ผลดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4-2 แสดงจำนวน และร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในจังหวัดสระบุรี จำแนกตามลักษณะงาน เพศ อายุ (n = 302)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ลักษณะงาน		
พยาบาลด้านบริหาร	68	22.5
อาจารย์พยาบาลด้านบริหาร	27	8.9
รวม พยาบาลวิชาชีพด้านบริหาร	95	31.4
พยาบาลด้านปฏิบัติการ	180	59.7
อาจารย์พยาบาลด้านปฏิบัติการ	27	8.9
รวม พยาบาลวิชาชีพด้านปฏิบัติการ	207	68.6
เพศ		
ชาย	7	2.3
หญิง	295	97.7
อายุ (ปี)		
น้อยกว่า 30 ปี	70	23.2
30-39	175	57.9
40-49	39	12.9
มากกว่า 49 ปี	18	6

จากตารางที่ 4-2 พบว่า พยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านปฏิบัติการ และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 68.6 และ 97.7 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.9

ตารางที่ 4-3 แสดงจำนวน และร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ ตั้งกักกระทรวงสาธารณสุข ในจังหวัดสระบุรี
จำแนกตามสถานภาพสมรส การศึกษา และอายุงาน (n = 302)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
สถานภาพสมรส		
โสด	135	44.7
คู่	160	53
หม้าย	4	1.3
หย่าร้าง แยกกันอยู่	3	1.0
การศึกษา		
ปริญญาตรี	259	85.8
ปริญญาโท	43	14.2
อายุงาน (ปี)		
น้อยกว่า 5	36	11.9
5-10	78	25.8
11-15	123	40.8
มากกว่า 16	65	21.5

จากตารางที่ 4-3 พบว่าพยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่แต่งงานแล้ว และจบการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 53 และ 85.8 ตามลำดับ โดยจบการศึกษาภายในประเทศ และมีอายุงานส่วนใหญ่ ในช่วง 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.8

ตารางที่ 4-4 แสดงจำนวน และร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในจังหวัดสระบุรี
จำแนกตามตำแหน่งงาน ตำแหน่งทางการบริหาร รายได้ และรายได้ของครอบครัว (n = 302)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ตำแหน่งงาน		
3-4	53	17.5
5-6	147	48.7
ระดับ 7 ขึ้นไป	102	33.8
ตำแหน่งทางการบริหาร		
มี	95	31.4
ไม่มี	207	68.6
รายได้ (บาท/เดือน)		
ไม่เกิน 10,000 บาท	53	17.5
10,001-30,000	243	80.5
30,001-50,000	6	2
รายได้ของครอบครัว		
เพียงพอ	174	57.6
มีเงินเก็บ	88	29.1
ไม่เพียงพอ	40	13.2

จากตารางที่ 4-4 พบว่าพยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่มีตำแหน่งงานระดับ 5-6, ไม่มีตำแหน่งทางการบริหาร, รายได้อยู่ในช่วง 10,001-30,000 บาท/เดือน และรายได้ของครอบครัวเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 48.7, 68.6, 80.5 และ 57.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-5 แสดงจำนวน และร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ ตั้งกักกระทรวงสาธารณสุข ในจังหวัดสระบุรี
จำแนกตามการทำงานพิเศษ (n = 302)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
การทำงานพิเศษ (ชั่วโมง/สัปดาห์)		
น้อยกว่า 5	19	6.3
5-10	56	18.5
11-15	24	7.9
มากกว่า 15	36	11.9
ไม่ได้ทำงานพิเศษ	167	55.3

จากตารางที่ 4-5 พบว่าพยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงานพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 55.3 ในกลุ่มพยาบาลวิชาชีพที่ทำงานพิเศษ ส่วนใหญ่มีระยะเวลาทำงานพิเศษ ในช่วง 5-10 ชั่วโมง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 18.5 ซึ่งนอกเหนือจากระยะเวลาการทำงานประจำ 40 ชั่วโมง/สัปดาห์

ตารางที่ 4-6 แสดงจำนวน และร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ ตั้งกักกระทรวงสาธารณสุข ในจังหวัดสระบุรี
จำแนกตามโรคประจำตัว การเดินทางมาทำงาน การนอนหลับพักผ่อน และการออกกำลังกาย
(n = 302)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
การถูกกักของโรคประจำตัว		
รบกวน	32	10.6
ไม่รบกวน	75	24.8
ไม่มีโรคประจำตัว	195	64.6
ระยะเวลาเดินทางมาทำงาน (ชั่วโมง)		
น้อยกว่า 1	234	77.5
1-2	51	16.9
2-3	15	5
มากกว่า 3	2	0.7
ระยะเวลาการนอนหลับพักผ่อน (ชั่วโมง/วัน)		
3-5	16	5.3
5-7	238	78.8
มากกว่า 7	48	15.9
ระยะเวลาออกกำลังกาย (ครั้ง/สัปดาห์)		
1-3	138	45.7
4-6	32	10.6
7 ครั้ง ขึ้นไป	2	0.7
ไม่ได้ออกกำลังกาย	130	43

จากตารางที่ 4-6 พบว่าพยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว, ใช้ระยะเวลาเดินทางมาทำงาน น้อยกว่า 1 ชั่วโมง และออกกำลังกาย 1-3 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 64.6, 77.5 และ 45.7 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการนอนหลับพักผ่อน อยู่ในช่วง 5-7 ชั่วโมง/วัน คิดเป็นร้อยละ 78.8

ตารางที่ 4-7 แสดงจำนวน และร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในจังหวัดสระบุรี
จำแนกตามลักษณะการพักผ่อนหย่อนใจ การเดินทางไปเที่ยวต่างจังหวัด หรือต่างประเทศ
และลักษณะของการเดินทาง (n = 302)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาพักผ่อนหย่อนใจ (ชั่วโมง/วัน)		
น้อยกว่า 30 นาที	43	14.2
30 นาที- 1 ชั่วโมง	123	40.7
1-3	102	33.8
มากกว่า 3	34	11.3
การเดินทางไปเที่ยวต่างจังหวัดหรือต่างประเทศ (ครั้ง/ปี)		
1-5	233	77.2
6-10	24	7.9
มากกว่า 10	14	4.6
ไม่เคยไป	31	10.3
ลักษณะของการเดินทางส่วนใหญ่		
ขับรถตนเอง	89	29.5
มีคนขับรถให้	195	64.6
รถไฟ	9	3
อื่นๆ	9	3

จากตารางที่ 4-7 พบว่าพยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการพักผ่อนหย่อนใจอยู่ในช่วง 30 นาที-1 ชั่วโมง, เดินทางไปเที่ยวต่างจังหวัดหรือต่างประเทศ 1-5 ครั้ง/ปี และเดินทางโดยมีคนขับรถให้ กิจเป็นร้อยละ 40.7, 77.2 และ 64.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-8 แสดงจำนวน และร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในจังหวัดสระบุรี
จำแนกตามประเภทของอุบัติเหตุ (n = 302)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ประเภทของอุบัติเหตุ		
การเดินทาง	47	15.6
การทำงาน	69	22.8
ภายในบ้าน	103	34.1
อื่นๆ	3	1
ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุ	80	26.5

จากตารางที่ 4-8 พบว่าพยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่เคยประสบอุบัติเหตุ และเป็นการเกิดอุบัติเหตุภายในบ้าน คิดเป็นร้อยละ 34.1

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

ก่อนทำการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แปลงข้อมูลในแบบวัดคุณภาพชีวิต ให้เป็นคะแนน โดยมีข้อตกลงเบื้องต้นว่าน้ำหนักคะแนนในตัวแปรคุณภาพชีวิตในแต่ละข้อคำถาม ถือว่ามีน้ำหนักคะแนนเท่ากัน และการตอบแบบสอบถามที่มี range เท่ากัน จะมีระดับคะแนนเท่ากัน ดังนั้นการแปลงข้อมูลจากระดับความคิดเห็น เป็นคะแนนเป็นไปดังนี้

ระดับความคิดเห็น น้อยที่สุด = 1, น้อย = 2, ปานกลาง = 3, มาก = 4, มากที่สุด = 5

ในแบบสอบถามส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 จะมีลักษณะข้อคำถามเชิงลบและบวก โดยมีข้อคำถามเชิงลบในข้อที่ 2, 10, 18, 22, 28, 32, 40, 51, 54, 57, 62, 64, 67, 69, 71, 72, 73, 75, 76 รวมทั้งสิ้น 19 ข้อ ก่อนที่จะนำมาวิเคราะห์ ได้แปลงคะแนนในข้อคำถามเชิงลบ เป็นคะแนนเชิงบวก ดังนี้

ระดับความคิดเห็น น้อยที่สุด = 5, น้อย = 4, ปานกลาง = 3, มาก = 2, มากที่สุด = 1

นำข้อมูลแบบวัดคุณภาพชีวิตในมิติต่างๆ หาค่าเฉลี่ยของคะแนนในแต่ละมิติ โดยนำคะแนนในแต่ละข้อคำถามในแต่ละมิติมารวมกัน หาค่าเฉลี่ย ส่วนคุณภาพชีวิตโดยรวม จะนำคะแนนข้อคำถามต่างๆ มิติมารวมกัน หาค่าเฉลี่ย

เกณฑ์การจัดระดับคะแนนคุณภาพชีวิต คิดจากพิสัย ได้ช่วงการแบ่งระดับคะแนนคุณภาพชีวิต โดยรวม และคุณภาพชีวิต ในมิติต่างๆ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.0 – 2.33	คะแนนคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับต่ำ
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.67	คะแนนคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.68 – 5.0	คะแนนคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 4-9 แสดงจำนวน และร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในจังหวัดสระบุรี
จำแนกตามลักษณะคุณภาพชีวิตในมิติต่างๆ และคุณภาพชีวิต โดยรวม (n = 302)

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต						ข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์	
	ต่ำ		ปานกลาง		สูง			
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
1.ด้านความพอใจในวิชาชีพ								
วิชาชีพ	25	8.3	198	65.6	78	25.8	1	0.3
2.ด้านการบริหารจัดการ								
ในสถานที่ปฏิบัติงาน	18	6	202	66.9	78	25.8	4	1.3
3.ด้านชีวิตส่วนตัว								
4.ด้านชีวิตครอบครัว	4	1.3	140	46.4	157	52	1	0.3
5.ด้านชีวิตสังคม	7	2.3	150	49.7	142	47	3	1
6.ด้านอัฒม โนทัศน์	8	2.6	83	27.5	211	69.9	0	0
7.ด้านศักยภาพของร่างกาย								
ร่างกาย	7	2.3	114	37.7	181	60	0	0
8.ด้านการปฏิบัติงาน								
9.ด้านงานวิชาการ	6	2.1	149	49.3	146	48.3	1	0.3
10.ด้านงานบริการ*	5	1.7	194	64.2	101	33.4	2	0.7
11.ด้านงานบริหาร**	8	3.9	117	56.5	80	38.7	2	0.9
คุณภาพชีวิตโดยรวม								
พยาบาลด้านบริหาร**	0	0	51	53.7	41	43.1	3	3.2
พยาบาลด้านปฏิบัติการ*	1	0.5	140	67.6	56	27.1	10	4.8

หมายเหตุ*คำถามเฉพาะพยาบาลวิชาชีพที่ทำงานด้านปฏิบัติการ (n=207)

**คำถามเฉพาะพยาบาลวิชาชีพที่ทำงานด้านบริหาร (n=95)

จากตารางที่ 4-9 พบว่าพยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่ มีระดับคะแนนคุณภาพชีวิตด้านความพอใจในวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 65.6, ด้านการบริหารจัดการในสถานที่ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 66.9, ด้านชีวิตส่วนตัวอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 52, ด้านชีวิตครอบครัวอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 53.3, ด้านชีวิตสังคมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 49.7, ด้านอัฒม โนทัศน์อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 69.9, ด้านศักยภาพของร่างกายอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 60,

ด้านการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 49.3 , ด้านงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 64.2

พยาบาลวิชาชีพด้านปฏิบัติการส่วนใหญ่ มีระดับคะแนนคุณภาพชีวิตด้านบริการ อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 56.5 และมีคุณภาพชีวิตโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 67.6

พยาบาลวิชาชีพด้านบริหารส่วนใหญ่ มีระดับคะแนนคุณภาพชีวิตด้านบริหาร อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 60 และมีคุณภาพชีวิต โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 53.7

ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบปัจจัยต่างๆ กับคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในจังหวัดสระบุรี

ในส่วนนี้ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยแวดล้อม และปัจจัยภายนอก ส่วนตัวแปรตาม คือ ระดับคะแนนคุณภาพชีวิตของพยาบาลวิชาชีพ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในจังหวัดสระบุรี ในส่วนของตัวแปรตามได้นำเอาคะแนนจากข้อคำถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต ทั้งหมดรวม 77 ข้อ นำไปทดสอบเงื่อนไขการแจกแจงเป็นโค้งปกติ (Normal distribution) พบว่าส่วนใหญ่มีการแจกแจงไม่เป็นโค้งปกติ ดังนั้น จึงใช้ผู้วิจัยจึงใช้สถิติ Non-parametrics ดังนี้

ตัวแปรอิสระ มีตัวแปร 2 กลุ่ม เลือกใช้สถิติ Mann-Whitney U test

ตัวแปรอิสระ มีตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม เลือกใช้สถิติ Kruskal-Wallis test

ผลการเปรียบเทียบดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4-10 แสดง p-value ความแตกต่างด้านของสถานที่ปฏิบัติงาน และปัจจัยส่วนบุคคล ของพยาบาลวิชาชีพ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในจังหวัดสระบุรี กับคุณภาพชีวิตด้านความพอใจในวิชาชีพ, การบริหารจัดการในสถานที่ปฏิบัติงาน, ชีวิตส่วนตัว, ชีวิตครอบครัว, ชีวิตสังคม, อัคมโนทัศน์ และสัถยภาพของร่างกาย

ปัจจัยต่างๆ	คุณภาพชีวิตด้านต่างๆ**						
	1	2	3	4	5	6	7
	n=301	n=298	n=301	n=301	n=299	n=302	n=302
สถานที่ปฏิบัติงาน****	0.452	0.042*	0.091	0.467	0.081	0.171	0.02*
ปัจจัยส่วนบุคคล							
ลักษณะงาน***	0.001*	0.012*	0.181	0.245	0.003*	0.001*	0.681
เพศ***	0.242	0.855	0.73	0.96	0.152	0.728	0.205
อายุ****	0.005*	<0.001*	0.027*	0.097	0.012*	0.004*	0.014*
สถานภาพสมรส****	0.433	0.129	0.842	0.075	0.485	0.827	0.03*
ระดับการศึกษา***	0.082	0.002*	0.049*	0.602	0.752	0.543	0.621
อายุงาน****	0.035*	0.006*	0.003*	0.003*	0.061	0.005*	0.118
ตำแหน่งงาน****	0.001*	0.05	0.034*	0.026*	0.004*	0.001*	0.034*
รายได้****	0.096	0.042*	0.108	0.665	0.155	0.541	0.105
รายได้ครอบครัว****	0.227	0.694	0.029*	0.001*	0.01*	0.012*	0.17
โรคประจำตัว****	0.639	0.061	0.214	0.015*	0.002*	0.42	<0.001*
ประเภทอุบัติเหตุ****	0.457	0.059	0.005*	0.01*	0.001*	0.06	0.37

หมายเหตุ *มีความแตกต่างกัน / แตกต่างกันอย่างน้อย 2 กลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P<0.05)

**คุณภาพชีวิตด้านต่างๆ มีดังนี้

- 1.คุณภาพชีวิตด้านความพอใจในวิชาชีพ
- 2.คุณภาพชีวิตด้านการบริหารจัดการในสถานที่ปฏิบัติงาน
- 3.คุณภาพชีวิตด้านชีวิตส่วนตัว
- 4.คุณภาพชีวิตด้านชีวิตครอบครัว
- 5.คุณภาพชีวิตด้านชีวิตสังคม
- 6.คุณภาพชีวิตด้านอัคมโนทัศน์
- 7.คุณภาพชีวิตด้านสัถยภาพของร่างกาย

*** Mann-Whitney U test

หมายเหตุ (ต่อ) ** Kruskal-Wallis test**

สถานที่ปฏิบัติงาน ได้จัดกลุ่มใหม่เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

กลุ่มที่ 1 โรงพยาบาลศูนย์, กลุ่มที่ 2 โรงพยาบาลทั่วไป, กลุ่มที่ 3 สำนักงานสาธารณสุข
จังหวัด, กลุ่มที่ 4 โรงพยาบาลชุมชน และสถานีอนามัย, กลุ่มที่ 5 วิทยาลัยพยาบาล

จากตารางที่ 4-10 พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในมิติต่างๆ ดังนี้

- 1.คุณภาพชีวิตด้านความพอใจในวิชาชีพ ได้แก่ ลักษณะงาน, อายุ, อาชุนงาน และตำแหน่งงาน
- 2.คุณภาพชีวิตด้านการบริหารจัดการในสถานที่ปฏิบัติงาน ได้แก่ สถานที่ปฏิบัติงาน, ลักษณะงาน, อายุ, ระดับการศึกษา, อาชุนงาน และรายได้
- 3.คุณภาพชีวิตด้านชีวิตส่วนตัว ได้แก่ อายุ, ระดับการศึกษา, อาชุนงาน, ตำแหน่งงาน, รายได้ครอบครัว และประเภทของอุบัติเหตุ
- 4.คุณภาพชีวิตด้านชีวิตครอบครัว ได้แก่ อาชุนงาน, ตำแหน่งงาน, รายได้ครอบครัว, โรคประจำตัว และประเภทของอุบัติเหตุ
- 5.คุณภาพชีวิตด้านชีวิตสังคม ได้แก่ ลักษณะงาน, อายุ, ตำแหน่งงาน, รายได้ครอบครัว, โรคประจำตัว และประเภทของอุบัติเหตุ
- 6.คุณภาพชีวิตด้านอค์มโนทัศน์ ได้แก่ ลักษณะงาน, อายุ, อาชุนงาน, ตำแหน่งงาน และรายได้ครอบครัว
- 7.คุณภาพชีวิตด้านสัคยภาพของร่างกาย ได้แก่ สถานที่ปฏิบัติงาน, อายุ, สถานภาพสมรส, ตำแหน่งงาน และ โรคประจำตัว

ตารางที่ 4-11 แสดง p-value ความแตกต่างด้านสถานที่ปฏิบัติงาน และปัจจัยส่วนบุคคล ของพยาบาลวิชาชีพ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในจังหวัดสระบุรี กับคุณภาพชีวิตด้านการปฏิบัติงาน, ด้านวิชาการ, งานบริการ, งานบริหาร และคุณภาพชีวิต โดยรวม

ปัจจัยต่างๆ	คุณภาพชีวิตด้านต่างๆ**					
	8 n=301	9 n=300	10 n=205	11 n=95	12	
					บริหาร n=92	บริการ n=197
สถานที่ปฏิบัติงาน****	0.026*	0.056	0.019*	0.856	0.221	0.096
ปัจจัยส่วนบุคคล						
ลักษณะงาน***	0.005*	<0.001*	NA	NA	NA	NA
เพศ***	0.193	0.172	0.812	0.567	0.88	0.151
อายุ****	<0.001*	0.003*	0.52	0.162	<0.001*	0.618
สถานภาพสมรส****	0.205	0.867	0.039*	0.126	0.74	0.936
ระดับการศึกษา***	0.003*	<0.001*	0.028*	0.048*	0.012*	0.017*
อายุงาน****	<0.001*	0.008*	0.951	0.096	<0.001*	0.986
ตำแหน่งงาน****	<0.001*	0.138	0.383	0.168	0.001*	0.145
รายได้****	0.066	0.158	0.597	0.053	0.012*	0.642
รายได้ครอบครัว****	0.258	0.53	0.014*	0.201	0.752	0.07
โรคประจำตัว****	0.406	0.657	0.127	0.487	0.091	0.309
ประเภทอุบัติเหตุ****	0.102	<0.001*	0.491	0.308	0.35	0.036*

หมายเหตุ *มีความแตกต่างกัน / แตกต่างกันอย่างน้อย 2 กลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P<0.05)

**คุณภาพชีวิตด้านต่างๆ มีดังนี้

8.คุณภาพชีวิตด้านการปฏิบัติงาน

9.คุณภาพชีวิตด้านวิชาการ

10.คุณภาพชีวิตด้านงานบริการ

11.คุณภาพชีวิตด้านงานบริหาร

12.คุณภาพชีวิต โดยรวม

*** Mann-Whitney U test

**** Kruskal-Wallis test

NA=Not applicable

หมายเหตุ (ต่อ) สถานที่ปฏิบัติงานได้จัดกลุ่มใหม่เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

กลุ่มที่ 1 โรงพยาบาลศูนย์, กลุ่มที่ 2 โรงพยาบาลทั่วไป, กลุ่มที่ 3 สำนักงานสาธารณสุข
จังหวัด, กลุ่มที่ 4 โรงพยาบาลชุมชน และสถานีอนามัย, กลุ่มที่ 5 วิทยาลัยพยาบาล

จากตารางที่ 4-11 พบว่าสถานที่ปฏิบัติงาน และปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในมิติ
ต่างๆ ดังนี้

1.คุณภาพชีวิตด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ สถานที่ปฏิบัติงาน, ลักษณะงาน, อายุ, ระดับ
การศึกษา, อายุงาน และตำแหน่งงาน

2.คุณภาพชีวิตด้านวิชาการ ได้แก่ ลักษณะงาน, อายุ, ระดับการศึกษา, อายุงาน และประเภท
ของอุบัติเหตุ

3.คุณภาพชีวิตด้านงานบริการ ได้แก่ สถานที่ปฏิบัติงาน, สถานภาพสมรส, ระดับการศึกษา
และรายได้ของครอบครัว

4.คุณภาพชีวิตด้านงานบริหาร ได้แก่ ระดับการศึกษา

5.คุณภาพชีวิต โดยรวม

พยาบาลวิชาชีพด้านบริหาร ได้แก่ อายุ, ระดับการศึกษา, อายุงาน, ตำแหน่งงาน, รายได้

พยาบาลวิชาชีพด้านปฏิบัติการ ได้แก่ ระดับการศึกษา, ประเภทของอุบัติเหตุ

ตารางที่ 4-12 แสดง p-value ความแตกต่างด้านปัจจัยแวดล้อม และปัจจัยภายนอก ของพยาบาลวิชาชีพ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในจังหวัดสระบุรี กับคุณภาพชีวิตด้านความพอใจในวิชาชีพ, การบริหารจัดการในสถานที่ปฏิบัติงาน, ชีวิตส่วนตัว, ชีวิตครอบครัว, ชีวิตสังคม, อัดมโนทัศน์ และศักยภาพของร่างกาย

ปัจจัยต่างๆ	คุณภาพชีวิตด้านต่างๆ**						
	1 n=301	2 n=298	3 n=301	4 n=301	5 n=299	6 n=302	7 n=302
ปัจจัยแวดล้อม							
การทำงานพิเศษ****	0.291	0.698	0.458	0.008*	0.068	0.124	0.017*
ปัจจัยภายนอก							
การท่องเที่ยว****	0.205	0.157	0.354	0.129	0.597	0.238	0.175
ลักษณะ							
การเดินทาง****	0.012*	0.443	0.294	0.657	0.976	0.329	0.415
ระยะเวลา							
การมาทำงาน****	0.275	0.36	0.571	0.38	0.206	0.104	0.286
การออกกำลังกาย****	0.019*	0.002*	0.006*	0.09	<0.001*	0.13	0.063
การนอนหลับ****	0.677	0.335	0.364	0.028*	0.429	0.613	0.258
พักผ่อนหย่อนใจ****	0.011*	0.048*	0.65	0.144	0.869	0.811	0.282

หมายเหตุ *มีความแตกต่างกัน / แตกต่างกันอย่างน้อย 2 กลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P<0.05)

**คุณภาพชีวิตด้านต่างๆ มีดังนี้

- 1.คุณภาพชีวิตด้านความพอใจในวิชาชีพ
- 2.คุณภาพชีวิตด้านการบริหารจัดการในสถานที่ปฏิบัติงาน
- 3.คุณภาพชีวิตด้านชีวิตส่วนตัว
- 4.คุณภาพชีวิตด้านชีวิตครอบครัว
- 5.คุณภาพชีวิตด้านชีวิตสังคม
- 6.คุณภาพชีวิตด้านอัดมโนทัศน์
- 7.คุณภาพชีวิตด้านศักยภาพของร่างกาย

*** Mann-Whitney U test

**** Kruskal-Wallis test

จากตารางที่ 4-12 พบว่าปัจจัยแวดล้อม และปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในมิติต่างๆ ดังนี้

1.คุณภาพชีวิตด้านความพอใจในวิชาชีพ ได้แก่ ลักษณะการเดินทาง , ระยะเวลาการออกกำลังกาย และระยะเวลาการพักผ่อนหย่อนใจ

2.คุณภาพชีวิตด้านการบริหารจัดการในสถานที่ปฏิบัติงาน ได้แก่ ระยะเวลาการออกกำลังกาย และระยะเวลาการพักผ่อนหย่อนใจ

3.คุณภาพชีวิตด้านชีวิตส่วนตัว ได้แก่ ระยะเวลาการออกกำลังกาย

4.คุณภาพชีวิตด้านชีวิตครอบครัว ได้แก่ การทำงานพิเศษ และ ระยะเวลาการนอนหลับพักผ่อน

5.คุณภาพชีวิตด้านชีวิตสังคม ได้แก่ ระยะเวลาการออกกำลังกาย

6.คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพของร่างกาย ได้แก่ การทำงานพิเศษ

ตารางที่ 4-13 แสดง p-value ความแตกต่างด้านปัจจัยแวดล้อม และปัจจัยภายนอก ของพยาบาลวิชาชีพ
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในจังหวัดสระบุรี กับคุณภาพชีวิตด้านการปฏิบัติงาน, ด้าน
วิชาการ, งานบริการ, งานบริหาร และคุณภาพชีวิต โดยรวม

ปัจจัยต่างๆ	คุณภาพชีวิตด้านต่างๆ**					
	8 n=301	9 n=300	10 n=205	11 n=95	12	
					บริหาร n=92	บริการ n=197
ปัจจัยแวดล้อม						
การทำงานพิเศษ****	0.251	0.038*	0.366	0.39	0.649	0.365
ปัจจัยภายนอก						
การท่องเที่ยว****	0.036*	0.474	0.483	0.339	0.55	0.752
ลักษณะ						
การเดินทาง****	0.025*	0.035*	0.118	0.11	0.116	0.405
ระยะเวลา						
การมาทำงาน****	0.73	0.009*	0.922	0.208	0.534	0.457
การออกกำลังกาย****	0.001*	0.01*	0.424	0.149	0.017*	0.005*
การนอนหลับ****	0.106	0.607	0.19	0.207	0.555	0.029*
พักผ่อนหย่อนใจ****	0.253	0.431	0.66	0.262	0.545	0.152

หมายเหตุ *มีความแตกต่างกัน / แตกต่างกันอย่างน้อย 2 กลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$)

**คุณภาพชีวิตด้านต่างๆ มีดังนี้

8.คุณภาพชีวิตด้านการปฏิบัติงาน

9.คุณภาพชีวิตด้านวิชาการ

10.คุณภาพชีวิตด้านงานบริการ

11.คุณภาพชีวิตด้านงานบริหาร

12.คุณภาพชีวิต โดยรวม

*** Mann-Whitney U test

**** Kruskal-Wallis test

จากตารางที่ 4-13 พบว่าปัจจัยแวดล้อม และปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในมิติต่างๆ ดังนี้

1.คุณภาพชีวิตด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ การท่องเที่ยวต่างจังหวัดหรือต่างประเทศ, ลักษณะการเดินทาง และระยะเวลาการออกกำลังกาย

2.คุณภาพชีวิตด้านวิชาการ ได้แก่ การทำงานพิเศษ, ลักษณะการเดินทาง, ระยะเวลาการเดินทางมาทำงาน และระยะเวลาการออกกำลังกาย

3.คุณภาพชีวิตโดยรวม

พยาบาลวิชาชีพด้านบริหาร ได้แก่ ระยะเวลาการออกกำลังกาย

พยาบาลวิชาชีพด้านปฏิบัติการ ได้แก่ ระยะเวลาการออกกำลังกาย และระยะเวลาการนอนหลับ

ตารางที่ 4-14 แสดงค่า mean rank และ p-value ความแตกต่างลักษณะงานของพยาบาลวิชาชีพ สังกัด
กระทรวงสาธารณสุข ในจังหวัดสระบุรี กับคุณภาพชีวิตในมิติต่างๆ

คุณภาพชีวิตมิติต่างๆ	พยาบาลวิชาชีพ ด้านบริหาร	พยาบาลวิชาชีพ ด้านปฏิบัติการ
ด้านความพอใจในวิชาชีพ	(n=95)	(n=206)
Mean Rank	175.6	139.66
p-value	0.001*	
ด้านการบริหารจัดการในสถานที่ปฏิบัติงาน	(n=94)	(n=204)
Mean Rank	167.97	140.99
p-value	0.012*	
ด้านชีวิตส่วนตัว	(n=95)	(n=206)
Mean Rank	160.79	146.49
p-value	0.181	
ด้านชีวิตครอบครัว	(n=95)	(n=206)
Mean Rank	159.54	147.06
p-value	0.245	
ด้านชีวิตสังคม	(n=93)	(n=206)
Mean Rank	171.86	140.13
p-value	0.003*	
ด้านอัศวินโนทัศน์	(n=95)	(n=207)
Mean Rank	175.35	140.56
p-value	0.001*	
ด้านสรีกษภาพของร่างกาย	(n=95)	(n=207)
Mean Rank	154.52	150.12
p-value	0.681	

ตารางที่ 4-14 (ต่อ)

คุณภาพชีวิตมิติต่างๆ	พชาบาลวิชาชีพ ด้านบริหาร	พชาบาลวิชาชีพ ด้านปฏิบัติการ
ด้านการปฏิบัติงาน	(n=95)	(n=206)
Mean Rank	171.73	141.44
p-value	0.005*	
ด้านวิชาการ	(n=94)	(n=206)
Mean Rank	183.51	135.44
p-value	<0.001*	
ด้านงานบริการ		(n=205)
Mean Rank	NA	103
p-value	NA	
ด้านงานบริหาร	(n=95)	
Mean Rank	48	NA
p-value	NA	
คุณภาพชีวิตโดยรวม	(n=92)	(n=197)
Mean Rank	172.18	132.30
p-value	<0.001*	

หมายเหตุ*มีความแตกต่างกัน/แตกต่างกันอย่างน้อย 2 กลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

NA=Not applicable

จากตารางที่ 4-14 พบว่าค่าเฉลี่ยอันดับที่คะแนนของพชาบาลวิชาชีพด้านบริหาร สูงกว่าค่าเฉลี่ยอันดับที่คะแนนของพชาบาลวิชาชีพด้านปฏิบัติการในคุณภาพชีวิตมิติต่างๆ ดังนี้

1.คุณภาพชีวิตที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ คุณภาพชีวิตด้านความพอใจในวิชาชีพ, ด้านการบริหารจัดการในสถานที่ปฏิบัติงาน, ด้านชีวิตสังคม, ด้านการปฏิบัติงาน, ด้านวิชาการ และคุณภาพชีวิตโดยรวม

2. คุณภาพชีวิตที่มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ คุณภาพชีวิตด้านชีวิตส่วนตัว, ด้านชีวิตครอบครัว และด้านศักยภาพของร่างกาย

ตารางที่ 4-15 แสดงค่า Mean Rank และ p-value ความแตกต่างของปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิต โดยรวม ของพยาบาลวิชาชีพ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในจังหวัดสระบุรี

ปัจจัยต่างๆ	พยาบาลวิชาชีพด้านบริหาร (n=92)		พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ(n=197)	
	Mean Rank	p-value	Mean Rank	p-value
1.อายุ (ปี)				
น้อยกว่า 30	32.75	<0.001*	100.44	0.618
30-39	40.51		99.33	
40-49	41.41		74.36	
มากกว่า 49	73.21		136.5	
2.อายุงาน (ปี)				
น้อยกว่า 5	0	<0.001*	98.99	0.986
5-10	22.08		99.78	
11-15	36.49		97.62	
มากกว่า 15	56.64		103.83	
3.ระดับการศึกษา				
ปริญญาตรี	51.14	0.012*	101.79	0.017*
ปริญญาโท	35.89		65.2	
4.ตำแหน่งงาน (ระดับ)				
3-4	9.5	0.001*	104.6	0.145
5-6	34.43		92.46	
ระดับ 7 ขึ้นไป	53.45		112.29	
5.รายได้ (บาท/เดือน)				
น้อยกว่า 10,000	16.67	0.012*	97.83	0.642
10,001-30,000	46.14		98.88	
30,001-50,000	76.63		136.5	
6.ระยะเวลาการออก กำลังกาย (ครั้ง/สัปดาห์)				
1-3	51.52	0.017*	114.76	0.005*
4-6	55.15		98.59	
มากกว่า 6	0		150	
ไม่ออกกำลังกาย	35.45		85.7	

ตารางที่ 4-15 (ต่อ)

ปัจจัยต่างๆ	พยาบาลวิชาชีพด้านบริหาร		พยาบาลวิชาชีพด้านปฏิบัติการ	
	Mean Rank	p-value	Mean Rank	p-value
7.ระยะเวลาการนอนหลับ (ชั่วโมง/วัน)				
น้อยกว่า 3	0	0.555	0	0.029*
3-5	55.56		102.5	
6-7	45.25		93.3	
มากกว่า 7	49.31		120.45	
8.ประเภทของอุบัติเหตุ				
การเดินทาง	55.36	0.456	102.55	0.024*
การทำงาน	35.5		83.53	
ภายในบ้าน	46.81		96.11	
ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุและอื่นๆ				
	45.58		115.98	

หมายเหตุ *มีความแตกต่างกัน/แตกต่างกันอย่างน้อย 2 กลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

จากตารางที่ 4-15 พบว่าปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวม ของพยาบาลวิชาชีพด้านบริหาร ดังนี้

- 1.พยาบาลวิชาชีพด้านบริหารที่มีอายุ มากกว่า 49 ปี, อายุงานมากกว่า 15 ปี มีค่าเฉลี่ยอันดับที่คะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมสูงที่สุด
- 2.พยาบาลวิชาชีพด้านบริหาร ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยอันดับที่คะแนนสูงกว่าพยาบาลวิชาชีพด้านบริหาร ที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท
- 3.พยาบาลวิชาชีพด้านบริหาร ที่มีตำแหน่งงานมากกว่าระดับ 6 และรายได้อยู่ระหว่าง 30,001-50,000 บาท/เดือน มีค่าเฉลี่ยอันดับที่คะแนนสูงที่สุด
- 4.พยาบาลวิชาชีพด้านบริหาร ที่มีระยะเวลาการออกกำลังกาย ระหว่าง 4-6 ครั้ง/สัปดาห์ มีค่าเฉลี่ยอันดับที่คะแนนสูงที่สุด

ปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวม ของพยาบาลวิชาชีพด้านปฏิบัติการ ดังนี้

- 1.พยาบาลวิชาชีพด้านปฏิบัติการ ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยอันดับคะแนนสูงกว่าระดับการศึกษาปริญญาโท
- 2.พยาบาลวิชาชีพที่ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุและอื่นๆ เช่น หกล้ม มีค่าเฉลี่ยอันดับคะแนนสูงกว่าประเภทของอุบัติเหตุอื่นๆ
- 3.พยาบาลวิชาชีพด้านปฏิบัติการ ที่มีระยะเวลาการนอนหลับ มากกว่า 7 ชั่วโมง/วัน และมีระยะเวลาการออกกำลังกาย มากกว่า 6 ครั้ง/สัปดาห์ จะมีค่าเฉลี่ยอันดับที่คะแนนสูงที่สุด